

Vervolg van pagina 1

‘Emissiehandel biedt bedrijven flexibiliteit’

“Het is duidelijk dat we een klimaatprobleem hebben. De CO₂-uitstoot moet terug. De Europese Unie wil een uitstootreductie in 2050 van 80 tot 95% ten opzichte van 1990. Dat is ambitieus. Dat kan je bijvoorbeeld bereiken door normen te stellen of energiebesparing te subsidiëren. Er is in 2005 gekozen voor het emissiehandelsysteem ETS. Dat is een relatief eenvoudige manier. Veel bedrijven vinden een emissiehandelsysteem aantrekkelijker dan andere vormen van regulering. Het biedt flexibiliteit: heb je veel mogelijkheden om je uitstoot te reduceren dan doe je dat. Zo niet, dan koop je rechten in op de markt die voor emissierechten bestaat.”

Emissiehandel wereldwijd

“Emissiehandel wordt, vanwege die flexibiliteit, wereldwijd als een aantrekkelijk systeem beschouwd. Er zijn variaties, maar in essentie komt het op hetzelfde neer: een bedrijf krijgt een bepaalde allocatie toegewezen en kan eventueel op de beurs handelen. De wijze van allocatie verschilt nog wel eens. Het systeem zoals nu door het ‘SER Energieakkoord’ omarmd, het Dynamisch Allocatiemodel, wordt al op enkele plekken toegepast, waaronder in Californië. Ook in sterk groeiende economieën, waaronder China en India, waar de CO₂-uitstoot nog sterk stijgt, wordt de discussie over CO₂-reductie wel degelijk

gevoerd. Ook China experimenteert met het emissiehandelsysteem. Ecofys is daarbij betrokken.”

“Zekerheid voor groei en uitbreiding”

“Met het Dynamisch Allocatiemodel worden per jaar, vandaar de term dynamisch, de CO₂-rechten van een bedrijf bepaald. Het bedrijf produceert een bepaalde hoeveelheid van een product, bijvoorbeeld staal. Uit een benchmark volgt de hoeveelheid ton CO₂ die hiervoor geldt. Dat zijn de rechten die het bedrijf voor dat jaar krijgt. Produceert het bedrijf efficiënter dan de benchmark dan houdt het rechten over om te veilen.”

“Zowel in hoog- als laagconjunctuur”

“Bedrijven produceren veel in hoogconjunctuur, in laagconjunctuur minder. Om die verschillen op te vangen hebben we een Allocation Supply Reserve ingevoerd. Dat is een grote pot die wordt gevuld met een startkapitaal aan emissierechten. Tijdens hoogconjunctuur worden hier rechten uitgehaald voor extra allocatie aan bedrijven. Zo kunnen zij toch groeien binnen de EU. Hiernaast wordt ‘carbon leakage’, het weg-vloesen van productie uit de EU, voorkomen. Tijdens laagconjunctuur worden de rechten die bedrijven niet nodig hebben weer in deze pot terug gestopt. Wij hebben uitgerkend hoe groot de reserve moet zijn voor de volgende ETS-periode. Het totale plafond van CO₂-uitstoot, de EU ETS cap, blijft binnen de doelstelling van 1,3 miljard ton in 2030.”

Wat betekent dit voor de Nederlandse industrie?

“Het betekent vooral zekerheid, met name investeringszekerheid. De industrie weet nu dat ze automatisch extra rechten krijgt als ze wil investeren in uitbreiding of in efficiëntieverbettring van processen. Bedrijven hoeven niet bang te zijn dat deze investering halverwege de rit

onmogelijk is vanwege het niet toegewezen krijgen van rechten, zoals met het huidige systeem soms het geval is.”

Betekent dat ook extra kosten voor hen?

“Dat is een kwestie van plussen en minnen. Er zijn wat extra rapportagekosten. Nu rapporteren bedrijven alleen nog maar hun uitstoot. Met dit systeem moeten bedrijven ook de hoeveelheid die zij van een product produceren aan de Nederlandse Emissieautoriteit (NEA) rapporteren. Maar veel bedrijven moeten dat nu ook al doen, soms zelfs al op maandbasis.”

Is het complexer voor bedrijven?

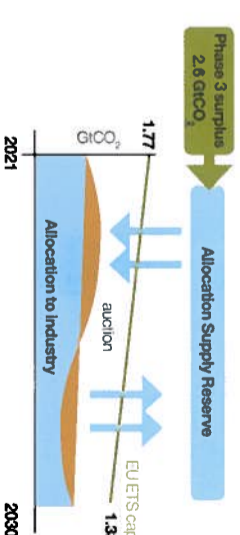
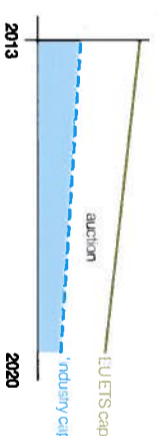
“Op het eerste gezicht lijkt dit model complexer dan het huidige ETS-systeem. Met het huidige ETS-systeem wordt één keer een getal vastgesteld over de gehele ETS-periode en ben je klaar. Met het nieuwe model wordt elk jaar met de bedrijven de allocatie vastgesteld. Dat lijkt ingewikkelder, maar het is toch simpeler, omdat een veelvoud aan uitzonderingsregels met dit nieuwe systeem tot het verleden behoort. Daarnaast gelden voor een nieuw bedrijf dezelfde regels als voor een bestaand bedrijf.”

Wat zijn de vervolgstappen?

“In het ‘SER Energieakkoord’ van september 2013 spraken Industrie, overheid en alle maatschappelijke organisaties af dat men dit Dynamisch Allocatiemodel als het gewenste systeem ziet en zich hiervoor hard maakt. Maar Nederland gaat hier niet over, dat is de Europese Unie. De belangrijkste vervolgstap is dan ook anderen in Europa te overtuigen dat dit een goed systeem is. Er starten daartoe gesprekken met de Europese Commissie en de Europese lidstaten. Als Nederland hier in Europa geen steun voor krijgt dan gaat het gewoon niet door.”

Voorstel Europese Commissie

“De Europese Commissie publiceerde januari 2014 een rapport over haar klimaatbeleid na 2020. Zij hanteert in haar voorstel voor aanpassingen van het ETS-systeem óók een reservepot, een zogenaamd Market Stability Reserve (MSR). Ecofys onderzoekt momenteel hoe zich dit verhoudt tot het Nederlandse voorstel. De Commissie die aantreedt na de Europese verkiezingen moet de vierde fase van het ETS-systeem daarna samen met de lidstaten verder vorm geven.”

Derde fase ETS-systeem: Tussen 2005 en 2021 moet de CO₂-uitstoot van de grote Europese bedrijven met 21% zijn verminderd (EU ETS cap). Bezwaar bij het huidige systeem is de gevoeligheid voor de conjunctuur. De industrie heeft CO₂-rechten verkregen op basis van productie in het verleden (industry cap). Door de productiefame als gevolg van de economische crisis is er een overvloed aan CO₂-rechten. Er is geen sprake van een goede balans van vraag en aanbod op de veiling. Bij hoogconjunctuur zouden bedrijven de CO₂-grens juist zo snel overschrijden dat zij afzien van productie-uitbreiding in Europa en deze verplaatsen buiten de EU (carbon leakage). In beide gevallen wordt geen structurele CO₂-reductie bewerkstelligd.

Nederlands voorstel voor de vierde fase van het ETS systeem – het Dynamisch Allocatiemodel: Bedrijven krijgen rechten op basis van de werkelijke jaarlijkse productie. Bedrijven kunnen daarnaast afhankelijk van hun behoefte CO₂-rechten op de veiling kopen of verkopen. In tijden van hoogconjunctuur worden extra rechten aan bedrijven gealloceerd afhankelijk van de Allocation Supply Reserve. Bij laagconjunctuur wordt het overschot aan rechten weer teruggestort. De totale dalende EU ETS cap wordt dus zowel in hoog- als laagconjunctuur bereikt.

Kornelis Blok (1956) is oorspronkelijk natuurkundige. Hij promoveerde aan de Universiteit Utrecht met zijn proefschrift ‘On the Reduction of Carbon Dioxide Emissions’. Naast zijn functie als wetenschappelijk directeur van Ecofys is hij hoogleraar Duurzame Energie aan de Universiteit Utrecht. Blok speelt een belangrijke rol bij het ontwikkelen van internationaal klimaatbeleid en werkt wereldwijd in talrijke landen. Hij was een van de belangrijkste auteurs van het derde en vierde rapport van het Intergovernmental Panel on Climate Change.